VI évfolyam. Csíkdömolk 1910 április 10. 15. szám.

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

[illegible] szám ára darabonként 20 fillér.

[illegible]

[illegible] hirdetések és mindennemü pénzilletékek.

Az utolsó nemesi felkelés.

Országos ünnep.

Még benne vagyunk március idusának forró hangulatában és már ismét ujabb, nagy és emlékezetes évforduló megünneplésére készül az egész ország népe. Ez az országos ünnep, mely az utolsó nemesi felkelés hü tükrét helyezi a nemzet elé, egyben rehabilitálni óhajtja az abban részt vett apáinkat, kiket gyávasággal vádoit és bélyegzett meg gyülöletes ellenségünk: Ausztria.

A mult évben volt száz éve annak, hogy egész Európában győzedelmesen vonult keresztül a francia kard; Napoleon lábainál feküdtek a legnagyobb birodalmak.

Az ujkori világhóditó a Habsburgok trónját is le akarta dönteni; a megsemmisülés veszedelme fenyegette — Ausztriát.

I. Ferenc császár fegyverbe szólitotta a magyar nemességet trónja megmentésére. Ausztria védelmére.

A harc kimenetele ismeretes: Napoleon megsemmisitette az osztrák haderőt és Ausztria csufos vereségét az insurgensekre háritotta, ezeket állitotta pellengére és vádolta meg gyávasággal.

Osztrák források nyomán irt történelmi munkák egész sorozata száz esztendőn keresztül kompromittálta a magyar nemzet vitézi bátorságát, sőt akadtak magyar történetirók is, akik egyetértve az osztrák felfogással, az utolsó nemesi felkelést nemzetünk és hazánk szégyenére állitották be a világtörténelembe.

Ausztria, mely a mult évben nagy ünnepségek rendezésével adózott az 1809-iki háboruban elesett osztrák katonák emlékének s a csatát vesztett János főherceget ugy igyekezett feltüntetni, mint a legjelesebb hadvezért, megismételte vádjait, gyávasággal bélyegezvén meg a magyar insurgenseket.

Magyarország hazafias vármegyéi ez év május havában a Győr melletti Kismegyeren rendeznek országos ünnepséget az utolsó nemesi felkelés emlékezetére s ennek az ünnepélynek az ad rendkivüli diszt, hogy egy olyan történelmi munkát ad a nemzet kezébe és az egész müvelt világnak, amely a száz éven át — osztrák forrásból eredőleg — kompromittált insurgenseket rehabilitálja.

Az utolsó nemesi felkelésben részt vett vármegyék jeles történetirónkat, dr. rugonfalvi Kiss István győrmegyei főlevéltárost bizták meg az insurrekció történetének megirásával.

Kiss István dr. nagybecsü munkája most került a könyvpiacra, amelynek csak egyetlen hibája van, hogy t. i. nem adták ki az összes müvelt nemzetek nyelvén, megismertetve azokat az utolsó nemesi felkelés igaz történetével.

Lapunk szük tere — sajnos — nem engedi, hogy a rendkivül becses, szinte szenzációszámba menő hatalmas történelmi munka anyagát kellően ismertessük és méltassuk, azt azonban mint örvendetes tényt le kell szögeznünk, hogy az abban felhalmozott források szerint megjelölt adatok, okmánynyal igazolt tények megdöntik az osztrák történelmi irodalom hazugságait és

Gróf Széchenyi István emlékezete.

(Folytatás.)

Ámbár az idősebbek fejüket csóválták a nagy tervek hallatára, nem akarván elhinni, hogy ami nélkül az ország évszázadokon át ellehetett, az most egyszerre égető szükséggé és életkérdéssé vált legyen; de a fiatal nemzedék áhitattal fogadta a nagy hazafi minden szavát, lelkesedett rajta s kész volt tüzbe, vizbe rohanni a zászló után, melyen a nemzet sziveit s a haladás jelszavát lobogtatta előttük e lángelméjü vezér.

Akkoriban Buda és Pest között csupán egy hajóhid volt, melyet a téli hónapokban rendesen szétszedtek ugy, hogy ez idő alatt a mai főváros jobb- és balparti része között részint csak kompokon, részint a jég hátán történt a közlekedés. Ez gyakran, kivált szélvész, nagy köd, vagy jégzajlás alkalmával ugy szólván teljes lehetetlenné vált, vagy, ha lehető volt is, életveszéllyel járt. Széchenyi, hogy az ikerváros gyarapodásának akadályát megszüntesse, állandó kő- vagy vashid épitését javasolta. Erre a tervre megint igen sokan azt mondták, hogy lehetetlen. Olyan széles folyóra, mint a Duna, nem lehet hidat erőszakolni. Még inkább utját állotta e terv kivitelének az a körülmény, hogy Széchenyi a hid épitésével messzebb célzott, mint csupán a főváros jóllétére: a vám által hozzá akarta szoktatni a magyar nemeseket az *adófizetéshez.*

Az uj hid ugyanis részvények utján szerzett pénzen vala épitendő, melynek kamatját a hidvám fődözné. A hidvámot pedig nemes és nem nemes egyaránt fizetné. Széchenyi ezzel darázsfészekbe nyult, mert a régi módi nemes urak mindnyájan azt zsibongták: abból ugyan semmi sem lesz, hogy mi magyar nemes létünkre még adót, vámot fizessünk: nem vagyunk mi parasztok! Széchenyi azonban nem is hederitett rajok, hanem azokat, akik igy beszéltek, nevetségesekké tette, kigunyolta vagy az országgyülésen, vagy az ujságokban, vagy magántársaságokban. Ellenfelei utoljára is meghódoltak s a törvényjavaslat keresztül ment az országgyülésen, melynél fogva a nemesek megadóztatása a hidvámra nézve elfogadtatott. Az *országbíró* e fölötti bánatában könnyeket hullatott s kijelentette, hogy soha sem megy ét azon a szerencsétlen hidon, »melynek felállitása napjától számitható a nemesség hanyatlása.« Igy beszélt az ország első embere.

A *Lánchid* végre is elkészült. Ha végig mentek rajta s ott a kő-oroszlán talpazatán *Széchenyi* nevét olvassátok: ne feledjétek, hogy e nagyszerü hid létrejövetele első sorban az ő lánglelkének, fáradhatatlan tevékenységének köszönhető. S ha letekintetek a hidról a hatalmas Dunára, mely száz meg száz gőzhajót emel hullámain: jusson eszetekbe, hogy a *dunai gőzhajózást* is Széchenyink teremtette meg. Ő vette munkába s hajtotta végre, mint királyi biztos, a Duna medrének kitisztitását, mely annyira sikerült, hogy 1834-ben már az első gőzhajó akadály nélkül mehetett végig a megtisztitott folyamon. Ez által s más rendkivüli fáradozásai által is

az egész Ausztriának szemébe vágja a megbizhatatlanságát, a történeti igazságok meghamisitását.

A mű vármegyénket is közelebbről érdekli, mert a megyei felkelő hadak szereplését is bőven ismerteti.

Alig jelent meg a nemzet becsületét közelebbről érdeklő munka, mely nyomasztó érzéstől szabaditotta fel a nemzetet.

Az országos ünnepélyt rendező vármegyék méltóbb, szebb emléket nem állithattak apáinknak, minthogy a gyávaság bélyegét róluk levéve, a történeti igazságnak megfelelően átutalták azt annak, akit megillet — az osztrák haderőnek.

Az utolsó nemesi felkelés nevezetes évfordulóját ez év május havában ünnepli meg az ország és nemzet.

Ez az ünnepély most már fényes lehet, mert az utolsó nemesi felkelésben részt vett apáinknak az elmismerés pálmáját nyujtja, ezredéves dicsőségünket régi fényében ragyogtatja »az insurrektió története.«

Az ünnepélyen, mely — mint már emlitettük — a Győr melletti, Kismegyeren, a döntő ütközet szinhelyén lesz, képviseltetik magukat az insurrectióban részt vett összes vármegyék.

Goda Béla, győrvármegyei alispán elnöklete alatt egy nagy bizottság készíti elő az ország ünnepségét.

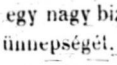

Miért ? . . .

Miért van az: hogy amikor meglátlak,
Kigyul az arcom, szemem felragyog,
S megcsendülnek itt benn, a szivem mélyén
Fájó, szerelmes, eltitkolt dalok?

Miért van az: hogy amikor felém jössz,
Egy édes sejtés fogja el szivem
És mámoros álomba ring a lelkem
S hogy van menyország, azt is hiszem?

Miért van az: hogy amikor tovább mész,
Erős, fájó nyilalást érzek én
S minthogyha mindent elvesztettem volna,
Kihal lelkemből is minden remény?

Miért van az: hogy amikor nem látlak,
Könnyekbe lábad mind a két szemem
És én, ki soha senkit se szerettem,
Magamtól kérdem, mi a szerelem?

Novák Pál.

Heti krónika.

Római zarándoklat. Takács György és neje, továbbá özv. Schütz Adolfné és özv. Szabó Lajosné ma indulnak római zarándokutjokra.

Programmbeszéd Dr Ostffy Lajos, kerületünk egyik 48-as képviselőjelöltje, ma délután 3 órakor tartja programmbeszédét városunkban a Szentháromságtéren.

Április 8-án, Széchenyi István gróf a »legnagyobb magyar« halálozásának félszázados évfordulóján püspöki intézkedés folytán delelőtt 8 órakor az apátsági templomban istentiszolgálat volt, melyen a tanulóifjuság vett részt. — Kedves olvasoink kegyes figyelmét e helyen is fölhivjuk »Széchenyi emlékezete« cimü tárcacikkünkre, mert érdemes arra, hogy minden hazafias érzésü hölgy és férfi elolvassa. — Holnap, április 11-én, mint az 1848-ik évi törvények szentesitésének évfordulóján reggel 9 órakor a helybeli apátsági templomban ünnepi nagymise lesz, melyen mindkét rendbeli r. kath. tanulóifjuság részt fog venni. — Utána kötelezőleg szünet lesz.

Állatorvos kirendelése. A celldömölki állatvásárokon a teendőket eddig kevés állatorvos végezte. Mintbogy azonban az állatorvosok száma ilyenkor kevésnek bizonyult, az alispán egy állatorvossal többet fog a jövőben kirendelni.

Halálozás. Tisztes nagykorban hunyt el f. hó 7-én délelőtt 10 órakor özv. Kecskédy Ignácné szül. Susik Terézia. Temetése tegnap délután fél 4 órakor ment végbe gyermekei, unokái, dédunokái és számos jóismerősének mély részvéte mellett.

Az utolsó nemesi felkelés. Lapunk mai számában külön cikkben foglalkozunk az utolsó nemesi felkelés századik évfordulója alkalmából rendezendő országos ünnepéllyel. Abban emlités van téve dr. rugonfalvi Kiss István győrvármegyei főlevéltáros, jeles történetiró művéről, aki az insurrectióban részt vett vármegyék megbizásából megirta »Az utolsó nemesi felkelés« történetét a való tényeknek megfelelő adatok alapján. Az illusztrált, közel négyszáz oldalra terjedő hatalmas munka most jelent meg. Rendkivül becsessé teszi Kiss István dr. művét, hogy a gyávaság megszégyenitő bélyegétől felszabaditja az utolsó nemesi felkelést. Az osztrák történetirók ugyanis meghamisitva a való tényeket, az osztrák haderő vereségét a magyar insurgensek gyávaságának tudták be. Ezzel szemben Kiss István dr. az elvészettnek hitt Kisfaludy Sándor naplójával teljesen rehabilitálja az insurgenseket. Az egész utolsó nemesi felkelésnek hű tükrét adó s vármegyénk közönségét, a késő unokákat is közelről érdeklő, gyönyörűen illusztrált mű ára 15 korona. Megrendelések a következő cimre küldendők: Kiss István dr. győrvármegyei főlevéltáros, Győr, Vármegyeháza.

---

csakhamar életbe léptette a Dunagőzhajózási Társulatot, melynek hajói egész a Feketetengerig közlekednek.

Egyidejüleg számos óriási vállalat létesitésén fáradozott. A Tisza-szabályozás s ezzel száz meg százezer holdnyi termőföldnek visszahóditása az emberi munkásság számára; a Duna folyásának a *Vaskapunál* való szabályozása; a vasuthálózat tervezése a legelső magyar vasutvonal megépitése; az első *pesti gőzmalom* és más gyakorlati vállalatok részint Széchenyinek köszönik létüket, részint buzgó előmozditóra találtak benne. Mert az ő pártoltása egyértelmü volt a siker biztositásával. Amihez fogott, azt keresztül is vitte és pedig rendesen fényes eredménnyel. De semmitől sem irtózott annyira, mint a rendzavarástól s az erőszakos fölforgatástól.

Minthogy politikai föllépésének első percétől fogva nem annyira ellenzékeskedni, mint inkább alkotni, teremteni iparkodott: természetes, hogy maga ellen zuditotta mindazokat, kik a kormány iránti bizalmatlanságtól eltelve, mindig és minden áron ellenzékeskedtek. Igy történt, hogy a nagy hazafit érdemei dacára, később az ellenzék egy része keményen megtámadta s a nagy tömeg előtt majdnem minden népszerüségét elvesztő.

1848-ban mindazonáltal Kossuthtal és többi politikai ellenfeleivel kezet fogva, elvállalta a neki fölajánlott *közlekedésügyi miniszterséget*, melyre őt a nemzet közbizalma, mint — l e g g y a k o r l o t t a b b, legkitünőbb szakembert, és rendkivüli érdemekkel biró férfiut kijelölé. Meg volt róla győződve, hogy a közügyektől való visszavonulása még nagyobb veszedelembe döntené szeretett hazáját. A kötelességérzet tehát őt is a kormányhoz láncolá s ő vonta is azt teljes önmegtagadással, de nagy lelki keserüséggel mindaddig, mig egy felől a császárpártiak álnoksága Bécsben, másfelől a szélső párt hatalomrajutása Magyarországban állását egészen lehetetlenné nem tette s szerinte a békés kiegyenlités minden reménye el nem enyészett.

Lázas ingerültsége naponkint növekedett. Intéseit, veszedelmet jósló szavait egyik párt sem hallgatta meg. A haza vélt bukása fölötti mély bánatában szive megtörött, lelke elsötétült s iszonyu rémlátása végre a döblingi tébolydába juttatták, hol sok évi, borzasztó lelki fájdalmak közepette 1860-ban öngyilkossággal végezte be életét. Tetemeit Nagycenkre szállitották s az ottani temetőben levő családi sirboltba helyezték el. Temetésén az egész országban ezernyi ezeren vettek részt és gyászolta őt a szomoru nemzet.

Hőn szeretett nemzete csak sirjára tehette le koszoruit s hálájának csak ércszoborral adhatott méltó kifejezést. — Ott áll Széchenyi legnagyobbszerü alkotása: a Magyar tudományos Akadémia, a Lánchid s a Duna-gőzhajózás főpontjai által környezve. (Sopron városában is szép szobra van Széchenyinek.) Hálás nemzete amaz ércszoborral a közmondásosan *legnagyobb magyarnak* nevezett férfiut tisztelte meg, mely cim teljesen kifejezi, mije volt Széchenyi az országnak s mennyi hálával tartozik neki a nemzet. Ő nélküle nem volnánk, nem lehetnénk ott, a fejlődés azon fokán, ahol most vagyunk. Hogy Magyarország »volt« eben meg ezer lelek ember érdeme és dicsősége; abból ellenben, hogy »lett«, az oroszlánrész örökre az övé marad. (Dr. Ballagi Aladár.)

Mi tehát Széchenyi érdeme? Ő nemcsak eszméket hirdetett, hanem áldozott és alkotott, izgatott és egyesitett, a nemzetben fölkeltette a bizalmat a jövőben, föltámasz-

Zászlószentelés. A helybeli vasutasok temetkezési egylete f. évi julius hó 10-én tartja a zászlószentelési ünnepélyét, melyre a rendezőség már megtette széleskörü intézkedését. A vasutasok deputátiója Kelemen Tivadar állomásfőnök mint a temetkezési egylet diszelnökének vezetése alatt testületileg tisztelgett özv. Szőgyény Marich Ferencné, szül. Gorcey Paula grófnőnél s felkérte a zászlóanyai tisztség elvállalására. Őméltósága, mint annyi más jótékony intézmény lelkes támogatója, ezuttal is tanujelét adta nemesszivüségének és a felajánlott tisztséget elfogadta, miáltal a vasutasokat, mély hálára kötelezte szeretetreméltó egyénisége iránt.

Kórházi gondnokság. A gondnoki válságnak oly hosszu vajudás után — ugy látszik — most már vége szakad, mert a legujabb gondnok, Mersich Jenő járási számvevő, e tisztséget végképen elfogadta, sőt az állása betöltéséhez a pénzügyminiszter is megadta az engedélyt.

Esküdtképes egyének összeirását az alispán elrendelte s igy a rendelet végrehajtása a közel jövőben végre fog hajtatni.

Gyüjtési engedély. Vasvármegye alispánja megengedte, hogy a megye területén a kemeneshőgyészi róm. kath. templom épitésére 60 napig gyüjtés eszközöltessék.

Örömhir. Mult számunkban hirt adtunk, hogy Z. Margit Sárvárról eltünt. Most ugy értesitenek bennünket, hogy Zwirschitz Margit az ő választottjával, névszerint Korda Sándor szinésszel f. hó 7-én Aranyosmaróton egybekelt. Lett tehát belőle derék magyar menyecske.

Kortesiakoma. Csütörtökön 7—8 vidéki választópolgár vidám dáridót csapott a Korona szálló vendéglőjében. Az eszem-iszom után fizettek — *cédulával.* A pincér átvette az utalványt, azonban az irás kezdetleges volta gyanut keltett. A nyomban megkérdezett pártiroda az utalvány hamis voltát megerősitette, mire a felsült atyafiak — restellkedve bár — a 16 koronás költséget saját zsebükből kifizették.

Megszünt járvány. A Várkeszőn uralkodott vörheny megszünvén, a járvány miatt bezárt iskolák kapui a nebulók előtt ismét felnyittattak.

Felrobbant szódásüveg. Kiss Ede vasuti alkalmazott fiacskáját sulyos baleset érte. A kis fiu szikvizet vitt haza a gyárból, de vigyázatlanságból a szódásüveget kiejtette kezéből s az eltörött. Az üvegszilánkok a kiszabadult szénsav nyomása következtében oly erővel repültek szerteszét, hogy egy ily szilánk a fiunak egyik szemét kivágta. A sulyosan sérült gyermeket nyomban Budapestre szállitották.

Közgyülés elhalasztása. Az ipartestület mult vasárnapon délelőtt választmányi és utána közgyülésre hivta össze tagjait. A részvétlenség miatt ezeket a gyüléseket azonban a mai napra kellett halasztani, amidőn most már ezek a gyülések minden körülmények között meg fognak tartatni.

Halálozások. Őszinte részvéttel vettük a szomoru hirt, hogy Pájer István nyugalmazott nagyköcski r. k. tanitó hosszas szenvedés után, nejének, szül. Bella Annának, rokonainak és számos tisztelőjének fájdalmára, életének 41-ik évében, Sopronban f. hó 6-án elhunyt. Április 1-én Tömböly József volt n.-simonyii tanitó Magyarkereszturon gyermekei, unokái és dédunokái körében, 94 éves korában meghalt.

Az Elektro-bioskop tegnap este kezdte meg előadásait a Korona-szálloda nagytermében nagy közönség jelenlétében. Minden este óránként előadás, szenzációs műsorral. Az előadásokon Sárközy Géza zenekara játszik. Az igazgatóság nem kimél áldozatot a legujabb képek beszerzésére, hogy közönségünknek élvezetes estét szerezhessen. Belépődij: I. hely 60 f., II. hely 40 f., III. hely 20 f. Ma vasárnap az előadások d. u. 4 órakor kezdődnek. A héten még bemutatóra kerül az ökörítói halálbál. (Eredeti felvétel.)

Az első magyar öntöltő-toll a magyar elme életrevalóságáról tesz tanuságot, hogy egy derék iparos, Darvas Vilmos, devecseri lakos vállalkozott elmés találmányával, az idegenből behozott öntöltő-tollak kiszoritására. A Darvas-féle öntöltő-tollak működése a hajcsövesség törvényének alkalmazásán alapszik. A tinta nem folyik ki belőle semmiféle helyzetben sem, minden időben jól működik, szóval mindenkép megérdemli ez a hasznos kis jószág, hogy kedveltéváljon a magyar közönség körében. Az arany-tollal felszerelt Darvas-féle öntöltőtoll az ország minden papirkereskedésében kapható. (Ismertetést ingyen küld a feltaláló: Darvas Vilmos Devecser.)

A hosszu élet titka. Sohasem hal ki azoknak az embereknek a fajtája, kik az élet meghosszabbitásán törik fejüket. Ha nem is tovább, de száz esztendőre szeretnék kitolni az emberi kor határát. Most legutóbb Boston városában ütötte fel sátorát egy életbölcs, aki nem kevesebb, mint 1000 esztendőre óhajtaná meghosszabbitani életünk folyását. A bostoni bölcs tanácsai egyszerűek: fehér ruhát kell viselni, növényi ételt enni, nyugodtan aludni, s tejet sohasem szabad inni, célszerű minél kevesebbet mérgelődni.

---

totta a szunnyadó életerőt, az átalakulás vágyát, a cselekvés ingerét, önismeretre vezette, nevelte, egyesitette s eszméi valóságát alkotásaival bizonyitotta, végtelen hazaszeretetét áldozatokkal igazolta. Egyszóval, fölkeltette a nemzetben a tettekben nyilatkozó honszerelmet, a nemzeti öntudat és az emberi jogok erős érzetét. Ez Széchenyinek érdeme, ez az ő nagyságának mértéke.

S most előttem áll Széchenyinek alakja, a körülményektől könnyelműségre ragadott mágnás-katonatiszt, aki halálos aggodalmakkal és kinzó önvádakkal birálja naponként önmagát; az erőtől duzzadó katona, aki azonban utazásai közben tapasztalatokat gyüjt s látja, hogy hazájában mily nagy az igazságtalanság, mert a tehetetlenség és az érdem jutalma egyaránt a nyugdijazás, s hogy a jobbágy birója a földesur: farkas, aki megészi a bárányt; előttem áll a mágnáskatona, az országot, világot látott férfi, aki megtanulja szeretni az elnyomott jobbágyot, és annak testi és lelki erejéből meriti azt a hitet, szembeszállva a közvéleménnyel, hogy a magyar nép ifju nemzet és ezután kell csak jobb jövőjének bekövetkeznie. De előttem áll az a nemes alak is, aki az élet boldogságát föl nem lelvén, elhatározza, hogy hazája boldogitására szenteli minden erejét. Előttem áll a lelkes igazgató, a mágnás, aki szembeszáll kora előitéletével, lemond a népszerüségről és a magas körök kegyeiről. türve közöny havát és guny jegét; előttem áll a sikerek férfia, folytonos aggodalmaival és félelmével; ott látom az 1843—44-iki országgyülésen: diszmagyarba öltözik, mert reméli, hogy nemzeti ünnepet ülhet, a közteherviselés elvének elfogadását. Látom a másik óriással való harcában, amelyet hazaszeretetből, a hazáért való aggodalomból viv meg és föláldozza népszerüsége utolsó foszlányait. Látom 1848-ban az általános elragadtatás között a bus Kassandrát Trója romjain, s hallom a velőket rázó szózatot: Oh, az én füstbe ment életem! — S látom Döblingben az áldozatot, aki magára veszi mások büneit, szenvedni; majd látom ismét hinni, dolgozni, védeni a hatalmas miniszter, Bach Sugalmazta rut támadás ellen a nemzet becsületét. S hallom a pisztolydurránást, amely jelzi a legnemesebb magyar életének kialvását. De hallom a költő szózatát is:

Nem hal meg az, ki milliókra költi
Dus élte kincsét, ámbár napja mul;
Hanem lerázva, ami benne földi,
Egy éltető eszmévé finomul,
Mely fönmarad, nőttön-nő tiszta fénye,
Amint időben s térben távozik,
Melyhez tekint föl az utód erénye:
Óhajt, remél, hisz és imádkozik.

Ime, tekintsünk szét közgazdasági életünkben. Ami igaz, ami hasznos, ami a nemzetet emeli, az Széchenyi alkotása, vagy az ő szelleme hatása alatt támadt. *S mégis hálátlan e kor Széchenyi szelleme iránt, sőt visszaél Széchenyi nevével,* visszaélnek azok, akik a nemzeti erők egyesitése helyett nemcsak a politikában, hanem a társadalmi és közgazdasági életben is visszavonást keltenek a faj-, felekezeti s osztálykülönbség szitásával. Vajjon olyan időket élünk-e, amikor a *viszálykodás* fényüzését, az *osztályharcot* megengedhetjük magunknak? Vajjon a nemzetek nagy harcában megálhatunk-e az erők egyesitése nélkül? Vajjon nem kell-e követnünk különösen most Széchenyi intését, hogy mindnyájunknak egyesülnünk kell a haza szent szeretetében, a haza boldogságának előmozditására? . . .

Nem szabad egy magyarnak sem megfeledkeznie arról, hogy nekünk csak egy vezérelvünk lehet, amit Széchenyi életében látunk, aminek Széchenyi »eszméjévé« lett: *a munkás, áldozatkész hazaszeretet.*

Értsük meg Széchenyi szavát: »Tegyen mindegyikünk, amennyit tehet, honáért, földiéért, s ki legbecsületesebben, legelszántabban járandja utolsó leheletéig a hazafiság pályáját, az legyen győztes, diadalmas!«

Ekkor fogjuk a haza érdekében apró viszálykodásainkat abba hagyni.

Dr. Koltai.

Alsószelestéről irják, hogy a vidéken jól szervezett betörő-banda garázdálkodik, amely után a csendőrség erejesen kutat. A minap is Tóth János alsószelestei gazdánál tettek éjjeli látogatást, elemelvén 148 K-nát és ruhanemüeket. A finom madarak jóformán alaposan ismerik e vidék »helyzetét.« — *Ostfiasszonyfán* régóta haragos viszonyban vannak egymással Gosztola János és Szijjártó Pál ottani lakosok. Ujabban is sok volt a pletyka, a mende-monda, végre aztán Gosztola lesbe állott és pisztolyát haragosára elsütötte; szerencsére nem talált, de a »tettekkel tényező« honfit följelentették.

Munkások nyugdijegyesülete. Csöndben, de annál sikeresebben működő közhasznu intézményünk fokozatos fejlődésének egy jelentős állomásához érkezett. Épen most tizenhat esztendeje, hogy száztizenkét egyszerű, jóravaló magy. munkás összeállott és megalakitotta a Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdijegyesületét, azzal az ideális céllal, hogy a megöregedett, munkaképtelen rokkant munkásoknak, iparosoknak tisztességes megélhetését az egyesülésben rejlő hatalmas erő fölhasználásával biztositsa. Hogy e becsületes törekvésük mily hatalmas eredményt ért el, annak igazolására elegendő fölemlitenünk, hogy az egyesület ma már százezeret méghaladó rendes fizető tagot számlál, vagyona az ötmillióháromszázezer koronát fölülhaladta, vidéki fiókpénztárainak száma pedig 312. Ugy a tagok, mint a fiókpénztárak száma, valamint a vagyon is folyvást és fokozatosan növekedik.

A hű szolga. Berlinben a minap meghalt Stolberg gróf, a birodalmi gyülés elnöke. Temetésekor a Szentháromság-templomban megrázó jelenet játszódott le. A szertartáson jelen volt az uradalom személyzetének egy küldöttsége is, köztük Ring, a gróf komornyikja. A hű szolga ura holttestének láttára sirógörcsbe esett, majd pedig holtan rogyott össze. Szivszélhüdés oltotta ki életét.

Tizmillió sikkasztás. Páris az első világváros, illik, hogy mindenben vezessen. Vezet hát a bűnben is. Egy Duez nevü jele[illegible] A papi vagyonok[illegible] átvételét rendezgette [illegible] neki a leghatalmasabb összeget a maga javára elkezelni, amit csak valaha sikkasztó lophatott.

Ha a gyufát az állam fogja árulni. Szó van róla, hogy rövid időn belül 6 fillér [illegible] egy doboz gyufa, mivelhogy az állam fogja árulni, ugy, mint a dohányt. Ez esetben előfordulhat majd nálunk is az ilyen történet, amely Franciaországban esett meg, ahol szintén az állam kezeli a gyujtót, a szomszédos Belgiumban azonban nincsen a gyujtó állami kezelésben, tehát sokkal olcsóbb. Közelebb egy mozdonyvezető tiz csomag gyujtót akart átcsempészni a határon, de rajta vesztett. Mikor vonata az első nagyobb francia városba, Lillebe érkezett, a határról azt a táviratot kapta a lillei vámhatóság, hogy az egész mozdonyt lefoglalták le, mert tiz doboz gyujtót akar átcsempészni. Ugy történt, letartóztatták az egész vonatot s követelték, hogy a mozdonyvezető 600 korona büntetést fizessen. A vasuttársaság kénytelen volt a birságot kifizetni a mozdonyvezetője tiz pakli gyujtójáért.

Április. Az ugynevezett bolondok hónapja elé vegyes érzésekkel néz a világ. Attól tartanak, hogy a meleg február és március után hideg áprilisra lehet kilátás, ami kellemetlen bolondozás lenne ettől az első 30 napos hónaptól. Az első négy nap hideg volt, szeles, száraz, reggelenkint egy kis dér, 7-dikén áldásos esőt adott az ég.

Az Est: a hirlapirás szenzációja. Április 15-én Miklós Andor szerkesztésében Budapesten uj napilag indul meg »Az Est« cimmel. Délután két órakor jelenik meg s az első teljes ujság lesz, mely még az nap este a magyar városokba viszi a főváros, az ország és a világ az napi hireit. »Az est« a mindennap délutáni legelső gyorsvonattal indul és minden más ujságot megelőzve érkezik a magyar városokba. Az Est ~~független politikai napilap, szabad és~~ meg nem alkuvó, a politika, a társaság, a szinház, sport és közgazdaság legujabb hireivel; szókimondásban és radikális függetlenségben vele senki sem konkurálhat. Mottója ez: »Senki se lehet olyan nagy, vagy olyan gazdag, hogy Az est ne mondja meg róla az igazságot, és senki sem lehet olyan kicsiny és szegény, hogy Az Est meg ne hallja a szavát.« Szerkesztősége a legelsőrangu. Munkatársai: Ignotus, Bródy Sándor, Molnár Ferenc, Pásztor Árpád, Kéry Pál, Adorján Andor, Gergely István, Kemény Simon, Szép Ernő és Sausinszky Imre helyettes szerkesztő; olyan gárda, melyet magyar lap alig mutathat fel. Sport rovatát az országos hirű athléta; Gillemot Ferenc vezeti, s minden rovat élén a legkitünőbb emberek állanak. Technikai kiállitásában »Az Est« páratlan. Előfizetési árai: egész évre 16 K, fél évre 8 K, negyedévre 4 K, és egy hóra 1 K 40 f. Egyes szám ára 4 fill. (két krajcár) s minden nap legalább tizenkét négy hasábos oldalon jelenik meg. »Az Est« szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VII. Miksa-u. 8. (Athenaeum palota.)

Kaland a csörgő kigyóval. A forró földöv alatt egy utazó irja. Domb oldalában készitett viskóban aludt, amelyet csak ugy tákolt össze s amely általában nem nyujtott neki biztos menedéket a környékbeli veszedelmes kigyók támadásai ellen. Egy reggel, miután felébredt, szokása ellenére nem ugrott ki azonnal az ágyból, hanem még néhány pillanatig ott pihent. Szinte önkéntelenül felnyitotta a szemét s e pillanatban a rozoga tetőről egy csörgő tárgy esett le az ágyára. Az alakja után itélve a félhomályban kerti tömlőnek nézte, de amikor sziszegést is hallott, azonnal tisztában volt vele, hogy veszedelmes vendéget kapott. A hatalmas kigyó nagyon izgatottnak látszott, az esés a magasból egészen kihozta a sodrából és fejét magasra emelve, minden pillanatban marással fenyegette. Richard, igy hivták az utazót, mozdulni sem merte ágyában, mert tudta, hogy ez halálát jelentené. Épen augusztus volt és ebben a hónapban a legveszedelmesebb a csörgőkigyó marása. Richard folyton figyelte a kigyót, amely kissé csillapodni látszott. A csörgés megszünt és a kigyó, ugy látszik, kémlelő utra indult. Nyakát előre nyujtotta, farkát összehuzta és testét kinyujtva, előre kuszott. Richard érezte,ámint a hideg kigyófej nyakát, arcát, majd ajkait és szemét érintette. Ekkor már kénytelen volt Richard lehunyi a szemét, ami megint támadó állásra késztette a kigyót és a csörgés még erősebben hallatszott. A kigyó ujra vizsgálni kezdte a farmer arcát, aztán lemászott a térdeihez. Ott azután megpihent, de a legcsekélyebb izomrándulásra felszisszent és támadólag emelte fel fejét. Richardnak végre is mentő gondolata támadt. Ágya mellett egy szelence feküdt, azt hirtelen mozdulattal felkapta és ráütött a kigyóra. Ez már harcra készen várta az ütést és marással felelt: a marás azonban szerencsére az éles szélü szelencét érte. Richard pedig ebben a pillanatban belegöngyölte a kigyót a lepedőbe és kidobta.

Az eltépett sorsjegy. Egy németországi korcsmáros fia valami kiállitási sorsjegyet vett, s eltette tárcájába. Egy darabig tartogatta, meg-meg-nézegette olykor, s a huzás után eszébe is jutott, hogy majd megtudakolja, nem huzták-e ki számát. De nem jutott hozzá. Egyszer aztán nagy rendet akart tartani a tárcájában, kiszórta abból a felesleges irásokat, papirokat. Igy a sorsjegyet is kivette s mint már ugyis é r t é k t e l e n t eltépte. Pár héttel később kezébe akadt egy régi ujság, amely közölte a sorsolás eredményét. Ki irhatná le meglepetését, mikor mindjárt az első helyen találja az eltépet sorsjegyének számát, amelyre az 50,000 korona főnyeremény esett. Jelentkezett azonnal, de bizony a szabályok szerint nem kaphatta meg a pénzt.

A bécsi „Honvéd-toll." Egy bécsi irótollgyáros cég a mult évben a bécsi keresk. és iparkamaránál védjegyet lajstromoztatott be, mely egy magyar honvédnek az ábráját és a »Honvéd-toll« föliratot tünteti föl. A kereskedelmi miniszter ezt a védjegyet, mely a vevőközönséget az áru származására nézve megtéveszteni alkalmas, a magyar korona országaira kiterjedő hatálylyal a törvényes oltalomból kizárja. A miniszter az indokolásban kifejti, hogy a »Honvéd« fogalma annyira összefort Magyarország ujabbkori történetének az eseményeivel és olyan helyet foglal el a magyar nemzet érzelmi világában, hogy a vevő ezzel megjelölt árut minden kétségen kivül magyar eredetünek kell, hogy tekintse.

Negyven éves tojások. Ami gazdasszonyaink fél év mulva sem szivesen használják a tojást, a kinaiak pedig azt tartják, mennél régibb annál jobb. Az igazi kinai nagyurnál legkevesebb negyven évesnek kell lenni az asztalra kerülő tojásoknak. Egy angol utazó hozott ilyen negyven éves kinai tojásokat, s otthon a vendégeit megtraktálta vele. És csodák csodája, élvezhetőnek, sőt kitünőnek találták, csakhogy egészen más izüek voltak mint a friss tojások.

Mezőgazda mielőtt gépet vásárolna, tekintse meg Hofherr és Schrantz gépraktárát a Gäyer-féle házban; ott olcsón kifogástalan jó gépet szerezhet be.

Kerékpár a levegőben. Londonban egy mérnök olyan kerékpárt talált fel, amellyel a levegőbe lehet szállani, s lábbal kell hajtani, és kézzel kormányozni, mint a földön járó kerékpárt. Azt mondják, a kisérletek szépen beváltak, s már nagyban kezdik gyártani a légi velocipédeket, főként a sportkedvelő ifjuság nagy gyönyörüségére.

Hus nélkül. Amerikában most az a jelszó, hogy: Éljunk hus nélkül! A mészárosok és hus nagykereskedők hallatlanul felrugtatták a hús árát. A népség nem birván tovább türni a zsaroltatást, kiadta a jelszót, hogy hus nélkül kell élni. És megpróbálták a dolgot s kitünt, hogy az nem is olyan rossz. A gazdasszonyok hus nélkül is jó ételeket tudnak keszíteni. Nálunk sem ártana efféle hus-sztrájk, mert a husfélék ára máris hihetetlenül felszökött. Az orvosok azt mondják, barcsak végkép leszoknék az emberiség a sok [redacted] betegségnek okozója.

113 éves asszony halala. Amerikában, New-York városában, közelebb halt meg a köztiszteletben álló Bwoks Paula, aki három században élt. Született 1797-ben, ateite az egész 1800-as évsort, s most halt meg szépen, csendesen, fájdalom nélkül, vegigyengülésben. Állitólag három paragrafusból álló életszabályt követett: 1. Nem törődött a gondokkal. 2. Napjában háromszor bőven étkezett. 3. Korán kelt, korán feküdt.

[redacted]

SZŐLŐOLTVANYT

ne vegyen addig, mig az alanti telepről árjegyzéket nem kér, mert ezen telep a közönség elősegitésére alakult és oly olcsó áron lehet oltványt avagy más egyéb veszszőt beszerezni, hogy más telep ezen árakkal nem versenyezhetik. Az árjegyzék sok hasznos tudnivalot tartalmaz és **ingyen, bérmentve** küldetik, aki cimét tudatja.

Cim:

SZÜCS SÁNDOR FIA

szőlőoltványtelepének fiókja Czelldömölk (Vasm.)

A KISBIRTOKOSOK ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETÉNEK GYŐRI KIRENDELTSÉGE révén

földbirtokosok

300 koronától kezdve 4 és fél százalékos törlesztéses kölcsönhöz juthatnak

Közvetitési dij nem számittatik

Drágább kölcsönök előnyösen KONVERTÁLTATNAK.

OKLEVELES

SEGÉDJEGYZŐ

azonnali belépésre ∴ kerestetik. ∴ Aki az irodát önállóan vezetni képes, ∴ előnyben ∴ ∴ részesül. ∴

Bővebbet a KIADÓHIVATALBAN.

Hirdetmény.

Kisköcsk község kisbirtokosságának tulajdonát képező

korcsmahelyiség és szatócs-üzlet

1910. évi április hó 24-én délután 3 órakor nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

Feltételek megtekinthetők: Sebestyén János elnöknél Kisköcskön.

KÖZBIRTOKOSSÁG.

Magyar Vulkáncementgyár R.-t.

Központi iroda: Budapest, V., Sas-u. 25. sz. — Telefon-sz.: 107-16. — Gyártelep: Selyp. — Telefon: Hatvan 46.

Ajánl: **Elsőrendü Selypi portlandcementet, Vulkánportland cementet, kitünő minőségüt, mely a portlandcement szabványait 50 %-kal tulhaladja.**

Soha többé!

nem cserélek szappant, mióta Bergmann **Steckenpferd-liliomtejszappanát** (védjegy Steckenpferd, készitő Bergmann & Co, Tetschen a. E.) használem mert ez a szappan a leghatásosabb az összes orvosi szappanok közül szeplő ellen, valamint a szép, puha és finom arcbőr ápolására. Darabja 80 fillérért kapható minden gyogyszertárban, drogeriában és illatszerüzletben stb.

Németh László

úri szabó CELLDÖMÖLK, Kossuth-u.

Készit remek szabásu polgári, papi és egyenruhákat legelegánsabb kivitelben, olcsó áron.

A legujabb szövet- és posztó-minták megérkeztek.

Kifogástalan szabás!

VIZSGALAPOKAT

már most megvásárolhatjuk

100 darabot 60 krajcárért

DINKGREVE NÁNDOR

könyv- és papirkereskedésében CELLDÖMÖLK.

Nyomatott DinkgreveNándor villamerőre berendezett könyvnyomdájában. Celldömölk.